

**Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка**

Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри педагогіки

та менеджменту освіти

д.п.н., професор Радул В.В.

«30» серпня 2018 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕНЕДЖМЕНТ В ОСВІТІ**

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Рівень підготовки: доктор філософії
Форма навчання: денна/заочна

2018–2019 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Менеджмент в освіті» для аспірантів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Розробник: **Галета Ярослав Володимирович**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки та менеджменту освіти Протокол № 2 від «30» серпня 2018 року

Завідувач кафедри (гарант освітньо-наукової програми),
д.п.н., професор

В. В. Радул

©Галета Я.В., 2018 рік

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"Менеджмент в освіті"

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 01Освіта/Педагогіка	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 3	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 105		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Рівень підготовки: доктор філософії	Лекції	
		14 год.	14 год.
		Семінарські	
		14 год.	14 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		77 год.	77 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
залік	залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент в освіті» є формування у аспірантів системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для здійснення основних функцій викладача ЗВО, а саме – аналізу, прогнозування, планування, розробки стратегій діяльності, розподілу доручень, створення необхідних умов для забезпечення навчально-виховного процесу, формування основ організаційної культури.

Дисципліна спрямована на формування **компетентності**: здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

У **результаті** опрацювання змісту навчальної дисципліни студент може навчитися та оволодіти уміннями: вибудовувати і реалізовувати власну кар'єрну стратегію для забезпечення продуктивних процесів в освіті і взаємовигідної співпраці.

Опанування курсу «Менеджмент в освіті» дозволить майбутнім фахівцям здобути належну теоретичну і практичну підготовку, необхідну для забезпечення ефективної викладацької діяльності:

1. планувати та організовувати навчально-виховну роботу, досягаючи оптимальності та ефективності;
2. застосовувати на практиці оптимальні та ефективні методи управління, зокрема стимулювання, мотивації, контролю;
3. ефективно керувати професійною діяльністю працівників, використовуючи оптимальний стиль керівництва;
4. визначати категорії оцінки якості діяльності співробітників;
5. здійснювати аналіз діяльності працівників на основі критеріїв раціональності;
6. оцінювати особливості навчального закладу як соціально-педагогічної системи;
7. при плануванні та організації навчально-виховної роботи враховувати основні закономірності організаційної діяльності;
8. застосовувати на практиці оптимальні та ефективні стратегії управління діяльністю закладом.

3. СТРУКТУРА КРЕДИТУ КУРСУ ТА ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

№ з/п	Розділи курсу	Семестр	Кількість годин			
			Аудиторні	Лекції	Семінари	Консультації
1	Змістовий модуль 1. Загальний менеджмент навчального закладу.	4	14	8	6	-
2	Змістовий модуль 2. Стратегічне планування діяльності навчального закладу.	4	14	6	8	-

Усього		28	14	14	-
--------	--	----	----	----	---

4. ЗМІСТ КУРСУ

№ з/п	Розділи курсу та теми лекційних і семінарських занять	Семестр	Кількість годин			
			Всього	Лек.	Сем.	С.Р.
ЗАГАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ						
1	Тема 1.1. Менеджмент організацій як вид соціального управління	4	25	4	2	19
2	Тема 1.2. Специфіка освітніх організацій. Загальний менеджмент навчального закладу.	4	28	4	4	20
	Разом – 1 змістовий модуль		53	8	6	39
СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ						
	Тема 2.1. Стратегічне планування діяльності навчального закладу.	4	14	2	4	10
	Тема 2.2. Організація взаємодії і повноваження	4	14	2	2	10
	Тема 2.3. Мотивація діяльності і контроль у навчальному закладі.	4	24	2	2	18
	Разом – 2 змістовий модуль		52	6	8	38
	Разом		105	14	14	77

5. Плани лекційних занять

Лекція 1

Вступ (0,5 год.)

Тема 1. Менеджмент організацій як вид соціального управління (1,5 год.)

План:

1. Поняття про менеджмент організацій як науку. Управління як соціальна функція, спеціальний вид діяльності.
2. Організації, види організацій. Ознаки організації: спеціально створена структура, певна мета діяльності. Формальні і неформальні організації. Ресурси організації. Характеристики організацій та їх функції: соціально-економічні і соціально-психологічні.
3. Особливості навчального закладу як соціально-педагогічної системи. Навчальний заклад і його характеристики: стратегії розвитку, інновації, корпоративна культура, командна робота, вільний обмін інформацією тощо. Специфіка управління освітніми організаціями.
4. Організаційна діяльність як сутність управлінської діяльності. Управлінські функції: планування, організація, мотивація, стимулювання і контроль. Характеристики управлінської діяльності: різноманітність, переривчастість, короткочасність, фрагментарність.
5. Рівні управління в організації. Категорії керівників. Ролі керівника в організації. Організаційні форми діяльності керівництва.

Рекомендована література: 1, розділ 1; 2, розділ 1,2; 6, розділ 1-3.

Лекція 2

Тема 2. Специфіка освітніх організацій. Загальний менеджмент навчального закладу. (2 год.)

План:

1. Принцип гуманізації управління як один із провідних принципів освітнього менеджменту. Бар'єри на шляху гуманізації управління освітніми організаціями.
2. Планування й успіх організацій. Цілі організації. Місія організації. Місія некомерційних організацій. Місія малих організацій. Місія освітніх організацій.
3. Ефективність діяльності організації. Критерії успіху організації.
4. Раціональність в сфері управління діяльності. Критерій оцінювання раціональності в діяльності персоналу навчального закладу.

5. Оцінювання та моніторинг стану виконання навчальним закладом завдань діяльності.

6. Процес комунікації в організації й ефективність управління. Неформальні комунікації. Міжособистісні комунікації. Бар'єри міжособистісних комунікацій. Спотворення інформації в комунікаційних процесах.

Рекомендована література: базова: 1; 3; 5; 8; допоміжна: 2; 7; 8.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.

Лекція 3.

Тема 3. Стратегічне планування діяльності навчального закладу. (2 год.)

План:

1. Види і напрями діяльності навчального закладу. Види і напрями навчальної діяльності навчального закладу. Види і напрями навчально-виховної діяльності навчального закладу. Види і напрями вдосконалення роботи і соціально-економічного розвитку навчального закладу.

2. Аналіз зовнішнього середовища й управлінське обстеження внутрішніх сильних і слабких сторін організації.

3. Програми діяльності навчального закладу. Перспективні плани роботи навчального закладу. Аспекти проектного аналізу.

4. Стратегічне планування. Суть, функції і вигоди стратегічного планування. Стратегічні альтернативи. Види управлінської діяльності в рамках процесу стратегічного планування.

5. Стратегія розвитку навчального закладу. Механізми реалізації стратегії.

6. Управлінське рішення. Процес прийняття рішень. Чинники, що впливають на прийняття управлінських рішень та їх реалізацію.

7. Моделі і технології прийняття рішень. класична, поведінкова, ірраціональна. Дві основні технології прийняття управлінських рішень: інтуїтивна і раціональна. Методи творчого пошуку альтернатив.

Рекомендована література: базова: 1; 3; 4; 6; допоміжна: 3; 4; 13.

Лекція 4.

Тема 4. Організація взаємодії і повноваження (2 год.)

План:

1. Структура організації, її види. Структура освітніх організацій.
2. Делегування завдань, повноважень і відповідальності в організації. Відповідальність і обсяг відповідальності.
3. Організаційні повноваження. Межі повноважень. Концепції повноважень: класична, концепція ухвалення повноважень Барнарда.
4. Повноваження і влада. Ієрархія як скалярний ланцюг або ланцюг команд. Типи адміністративного апарату: штабний, адміністративний, консультативний, обслуговуючий, особистий апарат.
5. Ефективна організація розподілу повноважень. Різновиди апаратних (штабних) повноважень. Рекомендаційні повноваження. Обов'язкові узгодження. Паралельні повноваження. Функціональні повноваження. Лінійні повноваження усередині апарату.
6. Єдиноначальність. Обмеження норми керованості. Перешкоди до ефективного делегування. Причини небажання керівників делегувати повноваження. Причини відмови працівників від відповідальності.

Рекомендована література: 2; 3; 5; 6; допоміжна: 9; 10; 11;

Лекція 5

Тема 5. Мотивація діяльності і контроль у навчальному закладі. (2 год.)

План:

ТЕМА 2.3. Мотивація діяльності і контроль у навчальному закладі.

1. Мотивація як процес стимулювання до діяльності. Потреби і мотиваційна поведінка. Первинні і вторинні потреби. Складність мотивації через потреби. Винагороди. Внутрішні і зовнішні винагороди.
2. Сучасні змістовні і процесуальні теорії мотивації. Змістовні теорії мотивації Абрама Маслоу, Фредеріка Герцберга і Девіда МакКлелланда. Процесуальні теорії мотивації: теорія очікувань, теорія справедливості і модель Портера-Лоулера.
3. Контроль як процес забезпечення досягнення навчальним закладом визначених цілей. Характеристики ефективного контролю. Види контролю: попередній, поточний і заключний. Поведінкові аспекти контролю. Рекомендації про проведення ефективного контролю.
4. Оцінювання та моніторинг реалізації визначених стратегій. Система оцінки та контролю виконання стратегічного плану навчального закладу.
5. Інформаційно-управляючі системи в плануванні і контролі.

Рекомендована література: 1; 6; 8; допоміжна: 7; 9; 10; 11; 12.

6. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Менеджмент організацій: загальні підходи і основні поняття.

Семінарське заняття №1

Тема 1. Менеджмент організацій як вид соціального управління (2 год.)

Мета: з'ясувати сутність менеджменту як науки про управління, визначити ознаки і види організацій, їх характеристики та функції, розкрити сутність управлінської діяльності та її функції, рівні управління в організації та ролі керівника в ній.

Зміст семінарського заняття

1. Поняття про менеджмент організацій як науку. Управління як соціальна функція, спеціальний вид діяльності.
2. Організації, види організацій. Ознаки організації: спеціально створена структура, певна мета діяльності. Формальні і неформальні організації. Ресурси організації. Характеристики організацій та їх функції: соціально-економічні і соціально-психологічні.
3. Особливості навчального закладу як соціально-педагогічної системи. Навчальний заклад і його характеристики: стратегії розвитку, інновації, корпоративна культура, командна робота, вільний обмін інформацією тощо. Специфіка управління освітніми організаціями.
4. Організаційна діяльність як сутність управлінської діяльності. Управлінські функції: планування, організація, мотивація, стимулювання і контроль. Характеристики управлінської діяльності: різноманітність, переривчастість, короткочасність, фрагментарність.
5. Рівні управління в організації. Категорії керівників. Ролі керівника в організації. Організаційні форми діяльності керівництва.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання: розробити структурно-логічну схему «Характеристики і функції організацій».
2. Аудиторні завдання: провести обговорення ознак організацій та категорій керівників, систематизувати результати в таблиці.

Рекомендована література: базова: 1; 2; допоміжна: 9; 10.

Семінарське заняття №2

Тема 2. Специфіка освітніх організацій. Загальний менеджмент навчального закладу (2 години)

Мета: з'ясувати специфіку освітніх організацій та чинники ефективності діяльності організацій, проаналізувати характеристики процесу комунікацій для забезпечення ефективної діяльності організації.

Зміст семінарського заняття

1. Принцип гуманізації управління як один із провідних принципів освітнього менеджменту. Бар'єри на шляху гуманізації управління освітніми організаціями.
2. Планування й успіх організацій. Цілі організації. Місія організації. Місія некомерційних організацій. Місія малих організацій. Місія освітніх організацій.
3. Ефективність діяльності організації. Критерії успіху організації.
4. Раціональність в сфері управління діяльністю. Критерій оцінювання раціональності в діяльності персоналу навчального закладу.
5. Оцінювання та моніторинг стану виконання навчальним закладом завдань діяльності.
6. Процес комунікації в організації й ефективність управління. Неформальні комунікації. Міжособистісні комунікації. Бар'єри міжособистісних комунікацій. Спотворення інформації в комунікаційних процесах.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання: розробити структурно-логічну схему «Дерево комунікацій і спотворення інформації».
2. Аудиторні завдання: провести обговорення чинників, що впливають на ефективність організації.

Рекомендована література: базова: 3; 5; 6; допоміжна: 2..

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. . Стратегічний менеджмент навчального закладу.

Семінарське заняття №3

Тема 3. Стратегічне планування діяльності навчального закладу. (2 години)

Мета: з'ясувати особливості стратегічного планування та процесу прийняття управлінських рішень.

Зміст семінарського заняття

1. Види і напрями діяльності навчального закладу. Види і напрями навчальної діяльності навчального закладу. Види і напрями навчально-виховної діяльності навчального закладу. Види і напрями вдосконалення роботи і соціально-економічного розвитку навчального закладу.

2. Аналіз зовнішнього середовища й управлінське обстеження внутрішніх сильних і слабких сторін організації.
3. Програми діяльності навчального закладу. Перспективні плани роботи навчального закладу. Аспекти проектного аналізу.
4. Стратегічне планування. Суть, функції і вигоди стратегічного планування. Стратегічні альтернативи. Види управлінської діяльності в рамках процесу стратегічного планування.
5. Стратегія розвитку навчального закладу. Механізми реалізації стратегії.
6. Управлінське рішення. Процес прийняття рішень. Чинники, що впливають на прийняття управлінських рішень та їх реалізацію.
7. Моделі і технології прийняття рішень. класична, поведінкова, ірраціональна. Дві основні технології прийняття управлінських рішень: інтуїтивна і раціональна. Методи творчого пошуку альтернатив.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання: розробити структурно-логічну схему «Моделі прийняття управлінських рішень».
2. Аудиторні завдання: провести обговорення чинників, що впливають на процес прийняття управлінських рішень, систематизувати результати в таблиці.

Рекомендована література: базова: 1; 3; 6; допоміжна: 9; 10..

Семінарське заняття №4

Тема 2.2. Організація взаємодії і повноваження (2 години)

Мета: з'ясувати теоретичні засади організації взаємодії співробітників в навчальному закладі й практичні рекомендації щодо делегування повноважень.

Зміст семінарського заняття

1. Структура організації, її види. Структура освітніх організацій.
2. Делегування завдань, повноважень і відповідальності в організації. Відповідальність і обсяг відповідальності.
3. Організаційні повноваження. Межі повноважень. Концепції повноважень: класична, концепція ухвалення повноважень Барнарда.
4. Повноваження і влада. Ієрархія як скалярний ланцюг або ланцюг команд. Типи адміністративного апарату: штабний, адміністративний, консультативний, обслуговуючий, особистий апарат.
5. Ефективна організація розподілу повноважень. Різновиди апаратних (штабних) повноважень. Рекомендаційні повноваження. Обов'язкові узгодження. Паралельні повноваження. Функціональні повноваження. Лінійні повноваження усередині апарату.
6. Єдиноначальність. Обмеження норми керованості. Перешкоди до ефективного делегування. Причини небажання керівників делегувати повноваження. Причини відмови працівників від відповідальності.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання: провести аналіз повноважень і делегування влади у навчальному закладі.
2. Аудиторні завдання: провести обговорення меж повноважень, описаних посадовими інструкціями в закладі освіти.

Рекомендована література: базова: 1; 3; 6; допоміжна: 1; 9; 10; 11.

Семинар 5.

Тема 5. Мотивація діяльності і контроль у навчальному закладі. (2 години)

Мета: з'ясувати особливості процесу мотивації праці та контролю за виконанням цілей організації та діяльністю співробітників.

Зміст семінарського заняття

1. Мотивація як процес стимулювання до діяльності. Потреби і мотиваційна поведінка. Первинні і вторинні потреби. Складність мотивації через потреби. Винагороди. Внутрішні і зовнішні винагороди.
2. Сучасні змістовні і процесуальні теорії мотивації. Змістовні теорії мотивації Абрама Маслоу, Фредеріка Герцберга і Девіда МакКлелланда. Процесуальні теорії мотивації: теорія очікувань, теорія справедливості і модель Портера-Лоулера.
3. Контроль як процес забезпечення досягнення навчальним закладом визначених цілей. Характеристики ефективного контролю. Виді контролю: попередній, поточний і заключний. Поведінкові аспекти контролю. Рекомендації про проведення ефективного контролю.
4. Оцінювання та моніторинг реалізації визначених стратегій. Система оцінки та контролю виконання стратегічного плану навчального закладу.
5. Інформаційно-управляючі системи в плануванні і контролі.

Завдання для обов'язкового виконання

1. Домашні завдання: розробити структурно-логічну схему «Система мотивації праці у навчальному закладі».
2. Аудиторні завдання: провести обговорення чинників, що впливають на ефективність системи контролю у навчальному закладі.

Рекомендована література: базова: 1; 3; 6; допоміжна: 4; 5; 9; 10; 11.

7. Тематика та зміст практичних занять (не передбачено програмою)

8. Тематика та зміст лабораторних занять (не передбачено програмою)

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.

Тема 1. Менеджмент організацій як вид соціального управління.

(10 годин)

Перелік питань для самостійної роботи:

1. Категорії керівників: технічний рівень управління, управлінський рівень, інституціональний рівень. Рівні управління: 1) керівники низової ланки або операціональні – організаційний рівень; 2) керівники середньої ланки (підрозділ); 3) керівники вищої ланки.

2. Ролі керівника. Роль як сукупність певних поведінкових правил відповідних закладу або посаді (Мюнцберг). Міжособистісні ролі (головний керівник, лідер, ланке зв'язку). Інформаційні ролі (приймач інформації, розповсюдник інформації, представник). Ролі, пов'язані з прийняттям рішень (підприємець, той, хто прибирає порушення, розподільник ресурсів, ведення переговорів).

Рекомендована література: базова: 6.

Тема 2. Специфіка освітніх організацій. Загальний менеджмент навчального закладу.

(20 годин)

Перелік питань для самостійної роботи:

1. Міжособистісні комунікації. Бар'єри міжособистісних комунікацій: сприймання, розходження в основі суджень, протиріччя з досвідом або знаннями, розбіжності соціальних установок людей, семантичні бар'єри, невербальні перешкоди, культурні відмінності, поганий зворотний зв'язок, невміння слухати.

2. Спотворення інформації. Інформаційні перевантаження. Погіршення комунікації внаслідок незадовільної структури організації. Регулювання інформаційних потоків. Управлінські дії. Системи зворотного зв'язку. Системи збору пропозицій. Інформаційні бюлетні. Сучасна інформаційна технологія.

Рекомендована література: Базова: 6; допоміжна: 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.

Тема 2.1. Стратегічне планування діяльності навчального закладу.
(10 годин)

Перелік питань для самостійної роботи:

1. Методи творчого пошуку альтернатив: методи індивідуального творчого пошуку (аналогії, інверсії, ідеалізації); методи колективного творчого пошуку (“мозковий штурм”, конференція ідей, метод колективного блокноту); методи активізації творчого пошуку (метод контрольних запитань, метод фокальних об'єктів, метод морфологічного аналізу).

2. Цінності і цілі вищого керівництва. Шість ціннісних орієнтацій, які впливають на ухвалення управлінських рішень: теоретичні, економічні, політичні, соціальні, естетичні, релігійні. Характеристики цілей. Конкретні і вимірні цілі. орієнтація цілей в часі. досяжні цілі. Взаємно підтримуючі цілі.

3. Аналіз зовнішнього середовища. економічні чинники, політичні чинники, ринкові чинники, технологічні чинники, міжнародні чинники, чинники конкуренції, чинники соціальної поведінки, перелік зовнішніх небезпек і можливостей. Управлінське обстеження внутрішніх сильних і слабких сторін організації: маркетинг, фінанси (бухгалтерський облік), операції (виробництво), людські ресурси, а також культура і образ корпорації.

Рекомендована література: Базова: 6; допоміжна: 9.

Тема 4. Організація взаємодії і повноваження (10 години)

Перелік питань для самостійної роботи:

1. Протилежні концепції повноважень. Класична концепція – передача повноважень від вищих до нижчих рівнів організації. Концепція ухвалення повноважень Барнарда. Межі повноважень. Традиції, вдачі, культурні стереотипи і звичаї суспільства – їх вплив на межі повноважень.

2. Єдиноначальність. Обмеження норми керованості. Перешкоди до ефективного делегування. П'ять причин небажання керівників делегувати повноваження (Ньюмен): 1. Помилка «Я це зроблю краще». 2. Відсутність здатності керувати. 3. Відсутність довір'я до підлеглих. 4. Боязнь ризику. 5. Відсутність вибіркового контролю для попередження керівництва про можливу небезпеку. Причини відходу від відповідальності.

Рекомендована література: базова: 6; допоміжна: 9; 10.

Тема 5. Мотивація діяльності і контроль у навчальному закладі (20 годин)

Перелік питань для самостійної роботи:

1. Сучасні теорії мотивації. Потреби і мотиваційна поведінка. Первинні і вторинні потреби. Складність мотивації через потреби. Винагороди. Внутрішні і зовнішні винагороди.

2. Змістовні теорії мотивації Абрама Маслоу, Фредеріка Герцберга і Девіда МакКлелланда. Ієрархія потреб по Маслоу. Методи задоволення потреб вищих рівнів Ієрархія потреб при роботі в багатонаціональному зовнішньому середовищі.

Теорія потреб МакКлелланда. Три потреби: влади, успіху і причетності.

Теорія двохфакторна Герцберга: гігієнічні чинники, мотивації, політика фірми і адміністрації, умови роботи, зарібок, міжособові відносини з начальниками, колегами і підлеглими, ступінь безпосереднього контролю за роботою, успіх, просування по службі, визнання і схвалення результатів роботи, високий ступінь відповідальності, можливості творчого і ділового зростання.

3. Інформаційно-управляючі системи в плануванні і контролі. Необхідність у формальній інформаційній системі. Інформаційні потреби різних категорій управлінської діяльності. Три категорії видів управлінської діяльності (Роберт Н. Ентоні): стратегічне планування, управлінський контроль, оперативний контроль.

Рекомендована література: базова: 6; допоміжна: 9; 10.

Орієнтовна тематика досліджень репродуктивного та творчо-пошукового характеру з навчальної дисципліни «Менеджмент в освіті»

1. Тема 1.1.

Розробити структурно-логічну схему «Характеристики і функції організацій».

2. Тема 1.2.

Розробити структурно-логічну схему «Дерево комунікацій і спотворення інформації».

3.Тема 2.1.

Розробити структурно-логічну схему «Моделі прийняття управлінських рішень».

4.Тема 2.2.

Проведіть аналіз повноважень і делегування влади у навчальному закладі.

5.Тема 2.3.

Розробити структурно-логічну схему «Система мотивації співробітників організації»

Тематика рефератів

1. Управління (менеджмент) як соціальна функція, спеціальний вид діяльності; як галузь наукових знань.
2. Характеристики освітніх організацій та їх функції.
3. Суть і специфіка управлінської діяльності.
4. Категорії керівників і рівні управління.
5. Роль керівника як сукупність певних поведінкових правил відповідних закладу або посаді.
6. Ефективність діяльності організації.
7. Специфіка управління освітніми організаціями.
8. Принцип гуманізації управління як один із провідних принципів освітнього менеджменту.
- 9.
10. Процес комунікацій в організації й ефективність управління.
11. Неформальні комунікації в організації. Чутки.
12. Комунікаційний процес та його ефективність.
13. Міжособистісні комунікації та їх бар'єри.
14. Регулювання керівником інформаційних потоків.
15. Прийняття рішень керівником організації – складова частина управлінської функції.
16. Моделі прийняття управлінських рішень.
17. Основні технології прийняття управлінських рішень.
18. Методи творчого пошуку альтернатив..
19. Стратегічне планування.
20. Планування й успіх організацій.

21. Цілі і місія освітніх організацій.
22. Ціннісні орієнтації, які впливають на ухвалення управлінських рішень:
23. Аналіз зовнішнього середовища організації.
24. Управлінське обстеження внутрішніх сильних і слабких сторін організації.
25. Організація як процес створення структури підприємства.
26. Делегування як передача задач і повноважень.
27. Концепції повноважень в організації.
28. Повноваження і влада.
29. Створення ієрархії рівнів управління організації.
30. Типи адміністративного апарату.
31. Різновиди апаратних (штабних) повноважень.
32. Ефективна організація розподілу повноважень.
33. Єдиноначальність: переваги і недоліки.
34. Причини відходу працівника від відповідальності.
35. Мотивація діяльності працівника як управлінська проблема.
36. Потреби і мотиваційна поведінка. К4у33333рьтоу
37. Складність мотивації через потреби.
38. Винагороди мотивація. Внутрішні і зовнішні винагороди.
39. Змістовна теорії мотивації Абрама Маслоу.
40. Теорія потреб МакКлелланда і мотивація діяльності.
41. Теорія двохфакторна Герцберга і мотивація діяльності.
42. Процесуальні теорії мотивації.
43. Теорія очікувань Віктора Врума і мотивація діяльності.
44. Теорія справедливості і мотивація діяльності.
45. Модель мотивації діяльності Портера-Лоулера.
46. Контроль як процес забезпечення досягнення організацією своїх цілей.
47. Виді і засоби здійснення контролю в діяльності менеджера освіти.
48. Поведінкові аспекти контролю.
49. Характеристики ефективного контролю. Рекомендації з проведення ефективного контролю.
50. Інформаційно-управляючі системи в плануванні і контролі.

Проекти:

1. Аналіз структури освітніх організацій різного рівня (за вибором).
2. Особливості делегування повноважень в освітньому закладі.
3. Аналіз ефективності комунікаційних процесів в освітньому закладі.

4. Аналіз основних чинників мотивації праці вчителів/викладачів.
5. Оцінка ефективності системи оплати праці вчителя/викладача.
6. Аналіз ефективності контролю за діяльністю співробітників освітнього закладу.
7. Аналіз ефективності діяльності освітнього закладу.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У сфері організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації:

- словесні: лекція;
- наочні: ілюстрація, демонстрація;
- практичні: розрахункові завдання та задачі.

В аспекті логічності, мислення:

- пояснювально-ілюстративні;
- репродуктивні;
- проблемного викладу;
- індуктивні та дедуктивні;
- частково-пошукові;
- дослідницькі.

В аспекті керування навчанням:

- навчальна робота під керівництвом викладача;
- самостійна робота.

Методи активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

В аспекті діяльності в колективі:

- методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності в навчанні (1 роз'яснення мети навчального предмета; 2 вимога до вивчення предмета);
- методи активізації: навчальна дискусія (обмін думками); аналіз конкретних ситуацій;
- мозкова атака;
- дискусія та диспут;
- проблемна лекція;

В аспекті самостійної діяльності:

- структурно-логічні схеми; тести.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- усний контроль (індивідуальне та фронтальне опитування);
- письмовий контроль (відповіді на запитання);
- тестування;
- творче звітування щодо виконання проектів.

13. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	100
20	20	20	20	20	

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Тексти лекцій.
2. Наочність до лекцій.
3. Методичні матеріали для практичних занять.
4. Методичні рекомендації для магістрантів.

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації: Навчальний посібник. – К. : Кондор, 2004. – 596 с.

2. Гірняк О. М., Лазановський П. П. Менеджмент: теоретичні основи і практикум. – Львів : Новий світ-2000, 2003. – 336 с.
3. Мармоза О. І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління. – Х. : Основа, 2005. – 176 с.
4. Мармоза О. І. Стратегічний менеджмент: траєкторія успіху. – Х. : Основа, 2006. – 156 с.
5. Маслов В та ін. Теоретичні основи педагогічного менеджменту. – К.: 1996.
6. Мескон М. Основи менеджмента. – М.: Дело, 2004. – 800 с.
7. Хміль Ф. І. Основи менеджменту. – К. : Академвидав, 2005. – 608 с.
8. Шелдрейк Д. Теория менеджмента. – СПб : Питер, 2001. – 352 с.

Допоміжна

1. Дафт Р. Менеджмент: Учебник. – М.; СПб : Питер, 2002. – 302 с. (русский яз. изд.)
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація. – К. : Академія, 2006. – 255 с.
3. Келли Г., Армстронг Р. Тренинг прийняття рішень. - СПб.: Питер, 2001
4. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент. – К.: Знання, 2006. – 368 с.
5. Кобиляцький Л. С. Управління проектами. – К.: МАУП, 2002. – 208 с.
6. Кузьмін О. С. Основи менеджменту. – К.: Альма-матер, 2003. – 282 с.
7. Мазур И.И. Управление проектами. – М.: Омега Л, 2006. – 664 с.
8. Менеджмент організацій. – Тернопіль: Економічний друк, 2005. – 120 с.
9. Мильнар Б. З. Теория организации: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 478 с.
10. Мистецтво управління персоналом. Таланти і лідери. – К.: видавництво журналу «Управління компанією», 2002. – 200 с.
11. Пашутинський Є. К. Посадові інструкції: освіта, культура, мистецтво. – К. : КНТ, 2006. – 238 с.
12. Рудінська О. В. Менеджмент. Теорія менеджменту. Організаційна поведінка. Корпоративний менеджмент. – К. : Ельга: Ніка-центр, 2002. – 614 с.
13. Ситник В. Ф. Системи підтримки прийняття рішень. – К. : КНЕУ, 2004. – 614 с.
14. Стадник В. А., Йохана М. А. Менеджмент: Підручник. – К. : Академвидав, 2003. – 464 с.
15. Строкович А. В. Управление проектами. – Х. : Изд-во НУА, 2005. – 180 с.
16. Тарасюк Г. М. Управління проектами. – К. : Каравела, 2004. – 342 с.

16. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Комплект наочності (слайдів) для забезпечення лекційного процесу.
2. Електронний конспект лекцій.
3. Електронні методичні рекомендації для студентів.
4. Електронні підручники з менеджменту.